

УДК 336.148(477)

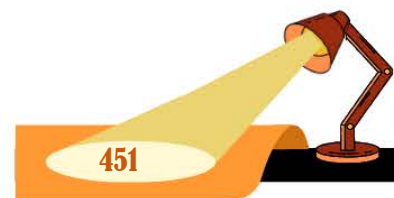
[https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-12\(22\)-451-462](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-12(22)-451-462)

Пиріг Андрій В'ячеславович аспірант кафедри оперативно-розшукової діяльності та національної безпеки, Національна академія внутрішніх справ, м. Київ, <https://orcid.org/0009-0004-1212-4980>

ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ОБІГОМ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ: СИСТЕМА СУБ'ЄКТІВ, ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОДІЇ ТА ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ

Анотація. У статті досліджено інституційну побудову державного фінансового контролю у сфері обігу бюджетних коштів як функціонально важливого елемента забезпечення економічної безпеки держави. Вихідним положенням є констатація підвищеної суспільної та політичної чутливості бюджетного обігу, що актуалізує потребу в узгодженій системі суб'єктів контролю та належній нормативній регламентації їх повноважень. Проаналізовано сучасні доктринальні підходи до визначення поняття «суб'єкти державного фінансового контролю» та з'ясовано відсутність легальної дефініції цієї категорії, що ускладнює уніфікацію контрольних процедур і меж компетенції. Обґрунтовано визначення суб'єктів державного фінансового контролю у сфері обігу бюджетних коштів як органів державної влади та спеціально створених ними органів, діяльність яких спрямована на забезпечення законності, раціональності та ефективності управління бюджетними ресурсами у формах, установлених законодавством. Розкрито систему суб'єктів через компетенційний і функціональний критерії, із поділом на суб'єктів загальної компетенції та суб'єктів спеціальної компетенції, а також із урахуванням зовнішнього (парламентського) і внутрішнього (урядового) вимірів контролю. Виявлено ключові проблеми організації державного фінансового контролю у бюджетній сфері: розмитість розподілу функцій і відповідальності між контрольними інституціями, нормативні прогалини, дублювання контрольних дій, слабку координацію, кадрові та ресурсні обмеження, а також невідповідність інформаційних баз різних органів. Доведено, що подолання цих недоліків потребує формування цілісної вертикалі контролю, поступовості та синхронності реформ зі зміною управлінських функцій, регулярного оцінювання результативності контрольної системи й урахування викликів воєнного стану та повоєнного відновлення. Запропоновані висновки можуть бути використані для подальшого вдосконалення нормативно-організаційних засад державного фінансового контролю за обігом бюджетних коштів в Україні.

Ключові слова: фінансова дисципліна, правове регулювання, контрольна діяльність, публічна адміністрація, державні органи, економічна безпека.

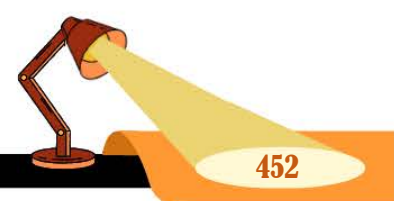
Pyrih Andrii Viacheslavovych Postgraduate Student of the Department of Operational-Search Activity and National Security, National Academy of Internal Affairs, Kyiv, <https://orcid.org/0009-0004-1212-4980>

STATE FINANCIAL CONTROL OVER THE CIRCULATION OF BUDGETARY FUNDS: THE SYSTEM OF ACTORS, INTERACTION PROBLEMS, AND WAYS OF OPTIMISATION

Abstract. The article examines the institutional design of state financial control in the sphere of budgetary funds circulation as a functionally significant element of ensuring the state's economic security. The starting premise is the recognition of the heightened social and political sensitivity of budgetary circulation, which underscores the need for a coherent system of control actors and proper normative regulation of their powers. Contemporary doctrinal approaches to defining the concept of “actors of state financial control” are analysed, and the absence of a legal definition of this category is established, which complicates the unification of control procedures and the delimitation of competences. The article substantiates the definition of actors of state financial control in the sphere of budgetary funds circulation as public authorities and bodies specially established by them, whose activities are aimed at ensuring the legality, rationality, and effectiveness of managing public budgetary resources in the forms prescribed by legislation. The system of actors is disclosed through competence-based and functional criteria, with a division into actors of general competence and actors of special competence, as well as taking into account the external (parliamentary) and internal (governmental) dimensions of control. The key problems in organising state financial control in the budgetary sphere are identified: blurred allocation of functions and responsibility among control institutions, regulatory gaps, duplication of control actions, weak coordination, staffing and resource constraints, and inconsistency between the information databases of different bodies. It is demonstrated that overcoming these shortcomings requires the formation of an integrated vertical of control, gradual and synchronised reforms alongside changes in managerial functions, regular assessment of the effectiveness of the control system, and due regard for the challenges of martial law and post-war recovery. The conclusions proposed may be used for further improvement of the regulatory and organisational foundations of state financial control over the circulation of budgetary funds in Ukraine.

Keywords: financial discipline; legal regulation; control activity; public administration; state bodies; state economic security.

Постановка проблеми Механізм державного фінансового контролю у сфері обігу бюджетних коштів є одним із ключових інструментів забезпечення економічної безпеки держави та фінансово-бюджетної дисципліни. Його

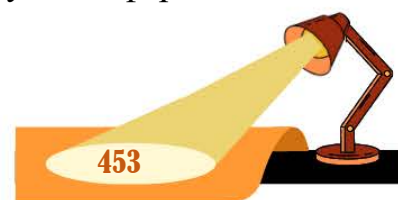
ефективність визначається не лише якістю правового регулювання, а й архітектурою системи суб'єктів контролю, їх повноваженнями, взаємодією та здатністю реагувати на порушення, що виникають у процесах формування, розподілу й використання публічних фінансових ресурсів. Складність названої сфери зумовлюється багатовекторністю бюджетних потоків, різноманітністю інституційних учасників і підвищеною суспільною та політичною чутливістю питань управління бюджетними коштами. Державний фінансовий контроль у цій площині характеризується політичною напруженістю та прискіпливою увагою громадськості, а отже потребує детальної законодавчої регламентації діяльності всіх залучених суб'єктів і належних правових засад їх функціонування.

Разом із тим, сучасний стан системи суб'єктів державного фінансового контролю у сфері обігу бюджетних коштів засвідчує наявність низки проблем, зокрема відсутність чіткого розмежування функцій і відповідальності між контрольними інституціями, недоліки законодавства, слабку координацію контрольних дій і недостатність системного підходу до проведення перевірок.

У цих умовах постає питання не просто про вдосконалення окремих інструментів контролю, а про формування цілісної, узгодженої й функціонально збалансованої системи суб'єктів державного фінансового контролю, здатної забезпечувати законність, раціональність та ефективність управління бюджетними ресурсами. Проблема загострюється в умовах воєнного стану та потребує прогнозування наслідків майбутнього повоєнного відновлення, коли бюджетні потоки об'єктивно зростатимуть разом із ризиками їх нецільового або неефективного використання. Відтак актуалізується потреба наукового аналізу інституційної побудови державного фінансового контролю в досліджуваній сфері та вироблення пропозицій щодо її оптимізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика визначення суб'єктів державного фінансового контролю та їх системної організації у вітчизняній науці розглядається доволі активно, однак єдиного доктринального підходу до розуміння цієї категорії не сформовано. Частина авторів пов'язує зазначених суб'єктів із юридичними особами, що від імені держави здійснюють моніторинг і контроль щодо дотримання фінансових параметрів у діяльності підконтрольних суб'єктів [1, с. 104; 2, с. 200]. Інші науковці акцентують на публічно-владній природі контрольних повноважень і розглядають суб'єктів контролю через категорію органів державної влади та управління, які здійснюють контрольні дії у сфері фінансових ресурсів і приймають управлінські рішення за їх результатами [3, с. 87–88; 4, с. 44; 5, с. 174; 6, с. 14; 7, с. 181).

Слід навести позицію В. Ф. Піхоцького, який визначає суб'єктів державного фінансового контролю як органи, уповноважені на здійснення такого контролю та носії контрольних функцій стосовно об'єкта контролю [8, с. 47]. Наведена дефініція, хоча і підкреслює компетенційний характер суб'єкта, водночас містить елемент дублювання, оскільки наявність повноважень у цій сфері вже

передбачає виконання контрольних функцій. Інший підхід запропоновано А. В. Хмельковим, що визначає суб'єктом державного фінансового контролю орган законодавчої або виконавчої влади, діяльність якого спрямована на посилення фінансової стабільності, забезпечення законності та ефективності управління державними активами через застосування форм і методів контролю [9, с. 91]. Схожим є підхід Ю. Пустовіта, що ототожнює суб'єктів державного фінансового контролю із «контрольними органами України», сукупність яких формує інфраструктуру такого контролю [10, с. 198].

Окрему увагу можливо приділити класифікації суб'єктів та визначити кілька моделей: поділ на органи зовнішнього (парламентського) та внутрішнього (урядового) контролю [11, с. 6]; розмежування суб'єктів загального державного контролю й спеціального контролю залежно від компетенції [12, с. 47-48]; поділ на «першу» та «другу» підсистеми органів із делегованими контрольними повноваженнями [13, с. 116-117]. Усі ці підходи, попри різні критерії, зводяться до розрізнення інституцій, для яких фінансовий контроль є загальною (супровідною) функцією, і тих, для яких він є спеціалізованим видом діяльності.

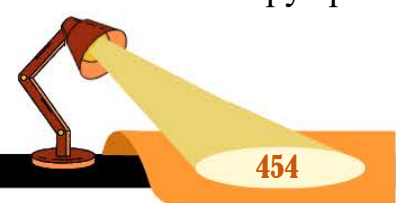
Метою статті є системний аналіз інституційної побудови механізму державного фінансового контролю у сфері обігу бюджетних коштів в Україні, зокрема:

- узагальнення наукових підходів до визначення поняття «суб'єкти державного фінансового контролю» та формулювання його уточненої дефініції в контексті бюджетного обігу;
- характеристика системи суб'єктів державного фінансового контролю у сфері обігу бюджетних коштів через їх компетенційний і функціональний розподіл;
- виявлення проблем організації та взаємодії суб'єктів контролю, що знижують ефективність нагляду за бюджетними ресурсами;
- обґрунтування напрямів удосконалення системи суб'єктів державного фінансового контролю, виходячи з потреб забезпечення законності, раціональності й ефективності управління бюджетними коштами.

Виклад основного матеріалу. Незважаючи на наявний доктринальний доробок, залишаються невирішеними низка проблем у сфері державного фінансового контролю.

По-перше, чинне законодавство не містить легального визначення поняття «суб'єкти державного фінансового контролю». Відсутність легальної дефініції ускладнює уніфікацію підходів до побудови системи суб'єктів та визначення меж їх компетенції.

По-друге, вітчизняна наука не виробила єдиного підходу до класифікації суб'єктів державного фінансового контролю саме у сфері обігу бюджетних коштів. Хоча загальні класифікаційні моделі пропонуються, їх прикладне наповнення нерідко є непослідовним: окремі переліки суб'єктів випускають з поля зору органи, які мають значення для контролю, але не є його «профільними»

виконавцями (наприклад, згадано про відсутність у деяких переліках Президента України, Міністерства фінансів України, Національного банку України, місцевих державних адміністрацій тощо). Це свідчить про потребу уточненого, функціонально-компетенційного групування суб'єктів.

По-третє, недостатньо дослідженими залишаються питання оптимальної взаємодії суб'єктів загальної та спеціальної компетенції, а також механізмів запобігання дублюванню контрольних функцій. Наявні проблеми (розмитість розподілу повноважень, нормативні прогалини, слабка координація, кадрові та технічні ризики), безпосередньо впливають із інституційної фрагментації та неузгодженості контрольних ланцюгів.

По-четверте, на тлі поточної соціально-економічної ситуації та умов воєнного стану актуалізується потреба визначення принципів і темпів реформування системи суб'єктів контролю. Реструктуризація не може бути короткостроковою, має бути тривалою, синхронізованою зі змінами управлінських функцій та супроводжуватися періодичним оцінюванням ефекту.

Державний фінансовий контроль у сфері обігу бюджетних коштів здійснюється розгалуженою системою органів, наділених контрольними повноваженнями. Їй притаманні багаторівневність, різноплановість компетенцій і необхідність оптимальної взаємодії, оскільки ефективність контролю залежить як від якості правового забезпечення, так і від узгодженості діяльності контрольних інституцій.

Доктринальні позиції щодо тлумачення поняття «суб'єкти державного фінансового контролю» коливаються від розуміння їх як юридичних осіб, що виконують моніторингові й контрольні процедури від імені держави, до підходів, які зводять суб'єктів контролю до органів публічної влади, наділених спеціальною або загальною компетенцією у фінансовій сфері. Переважна більшість науковців використовує ключову категорію «органи державної влади» та підкреслює публічно-владну природу контрольних повноважень.

З урахуванням зазначеного та беручи до уваги відсутність легального визначення, пропонується трактувати суб'єктів державного фінансового контролю у сфері обігу бюджетних коштів як органи державної влади та спеціально створені ними органи, що здійснюють діяльність, спрямовану на забезпечення законності, раціональності та ефективності управління державними фінансовими ресурсами у формах, визначених чинним законодавством. Це визначення є методологічно обґрунтованим, оскільки:

- а) підкреслює організаційно-правову природу суб'єкта;
- б) виводить контроль у площину цільових орієнтирів (законність, раціональність, ефективність);
- в) фіксує залежність форм контролю від нормативного регулювання.

У досліджуваній сфері виявляються дві взаємодоповнювальні класифікаційні логіки: 1) поділ на зовнішній і внутрішній фінансовий контроль; 2) поділ

на суб'єктів загальної та спеціальної компетенції. Наведені моделі у своїй основі є сумісними: зовнішній контроль переважно здійснюють інституції загальної компетенції, тоді як внутрішній – спеціалізовані органи влади.

У межах поділу на зовнішній (парламентський) і внутрішній (урядовий) контроль до першої групи віднесено конституційно визначені та незалежні інституції, що здійснюють контроль у межах своїх повноважень (Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України, Рахункова палата України). Внутрішній контроль реалізують Міністерство фінансів України, Держаудитслужба України, Державна податкова служба України, Державна казначейська служба України, Державна митна служба України, Національний банк України, місцеві державні адміністрації та виконавчі органи рад.

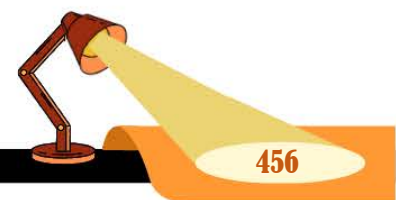
Практичне значення для характеристики сфери обігу бюджетних коштів є класифікація на суб'єктів загальної та спеціальної компетенції. Її перевага полягає у можливості точніше ідентифікувати інституційні ролі, уникати дублювання повноважень та будувати вертикаль контролю.

Суб'єкти загальної компетенції – до цієї групи слід віднести органи, основна діяльність яких не зводиться до фінансового контролю, але які залучені до нього в межах загальних державних функцій: Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів України, Національний банк України, органи місцевого самоврядування.

Верховна Рада України здійснює контроль у сфері обігу бюджетних коштів через: а) розгляд і прийняття законодавчих змін, що визначають засади фінансового контролю; б) діяльність Комітету з питань бюджету й відповідного підкомітету, де аналізуються висновки Рахункової палати та обговорюються шляхи усунення порушень, виявлених під час контролю виконання закону про Державний бюджет України; в) функціонування Рахункової палати як органу зовнішнього фінансового контролю (аудиту), що оцінює управління публічними коштами; г) створення тимчасових контрольних, ревізійних і слідчих комісій. Ці механізми відображають парламентський характер зовнішнього контролю, який має стратегічну і системоутворюючу роль.

Президент України реалізує контрольні кроки опосередковано через видання указів, спрямованих на регулювання фінансових відносин і діяльності контрольних органів. Його повноваження не передбачають здійснення спеціалізованих перевірок, але визначає пріоритети політики у цій сфері.

Кабінет Міністрів України здійснює вплив на сферу бюджетного контролю, по-перше, шляхом відомчого фінансового контролю через спрямування та координацію діяльності органів спеціальної компетенції (Держаудитслужби України, ДКС України, Державної податкової служби України); по-друге, через розроблення і затвердження підзаконних нормативно-правових актів, що регулюють контрольну діяльність; по-третє, через погодження управлінських рекомендацій Держаудитслужби. Отже, Кабінет Міністрів має організаційно-координаційний вплив, що є критичним для узгодженої роботи системи.

Міністерство фінансів України забезпечує формування та реалізацію політики державного фінансового контролю і державного внутрішнього фінансового контролю, а також здійснює нормативно-правове регулювання цих сфер [14]. Таким чином, Міністерство виступає центральною ланкою, що задає стандарти, методологію й регуляторні орієнтири контролю.

Органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи здійснюють контрольні повноваження у межах фінансового забезпечення територіальних громад: встановлюють порядок використання коштів спільної власності, готують прогноз місцевого бюджету, подають фінансові показники і пропозиції щодо проектів районних і обласних бюджетів тощо [15]. Відтак на місцевому рівні забезпечується первинна ланка контролю за бюджетними потоками, що має значення для загальної фінансової дисципліни.

Суб'єкти спеціальної компетенції, а саме органи, для яких здійснення державного фінансового контролю у сфері обігу бюджетних коштів є особливим або основним напрямом діяльності: Рахункова палата України, Держаудитслужба України, Державна казначейська служба України, Державна податкова служба України, Державна митна служба України та інші органи, наділені повноваженнями щодо дотримання фінансового законодавства.

Рахункова палата України має найбільш суттєвий обсяг повноважень у сфері державного фінансового контролю. Вона здійснює контроль за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використанням шляхом заходів зовнішнього фінансового контролю (аудиту), що включають перевірку законного та ефективного використання публічних коштів і активів, правильність бухгалтерського обліку, достовірність звітності, функціонування системи внутрішнього контролю [16]. Саме Рахункова палата виступає головною установою державного фінансового контролю та інституційною опорою парламентського нагляду. За результатами контрольних заходів вона інформує Верховну Раду України, подає пропозиції щодо усунення порушень і, у разі виявлення ознак кримінального або адміністративного правопорушення, повідомляє правоохоронні органи.

Держаудитслужба України як центральний орган виконавчої влади реалізує політику державного фінансового контролю через державний фінансовий аудит, перевірки закупівель, інспектування (ревізії) та моніторинг закупівель. Вона контролює цільове й ефективне використання ресурсів, досягнення економії коштів, достовірність планування бюджетних потреб, дотримання законодавства на всіх стадіях бюджетного процесу, законне використання публічних коштів [17].

Державна казначейська служба України здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів і контроль за виконанням бюджетних повноважень у процесах зарахування надходжень, реєстрації бюджетних зобов'язань і здійснення платежів. Через розрахунково-касові процедури, розподіл коштів між

бюджетами та фондами, повернення помилково або надміру зарахованих сум ДКС України забезпечує контроль і формує запобіжний рівень проти несанкціонованих чи неправомірних бюджетних операцій [18].

Державна податкова служба України відповідає за дотримання податкового законодавства та надходження до бюджету. У межах фінансового контролю вона здійснює контроль за справлянням податків і зборів, розробляє пропозиції щодо вдосконалення цього контролю та подає їх Міністерству фінансів України. Отже, ДПС України є ключовим елементом контролю за доходною частиною бюджету. Державна митна служба України виконує контроль у частині митних платежів, здійснюючи документальні перевірки своєчасності, достовірності та повноти їх нарахування і сплати. Такий контроль істотно впливає на стабільність бюджетних надходжень у зовнішньоекономічній площині [19].

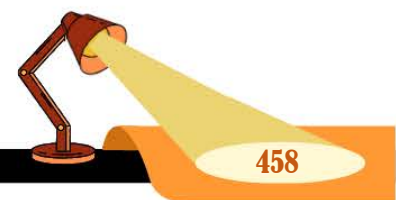
Державна служба фінансового моніторингу України реалізує контрольні зобов'язання України перед ЄС у сфері запобігання легалізації доходів і фінансуванню тероризму шляхом збирання, оброблення та аналізу інформації про фінансові операції [20].

Правоохоронні та антикорупційні органи (Бюро економічної безпеки України, Державне бюро розслідувань, Національне антикорупційне бюро України, інші) доповнюють систему контролю функціями реагування на виявлені порушення або самостійного виявлення фактів протиправності у сфері обігу бюджетних коштів. Їх роль полягає у забезпеченні невідворотності юридичної відповідальності та відновленні порушених правовідносин.

Існує комплекс проблем, що у сукупності знижують ефективність державного фінансового контролю у сфері бюджетного обігу. Передусім, відсутній чіткий розподіл функцій, прав, обов'язків і відповідальності між суб'єктами контролю. Це породжує дублювання процедур, конкуренцію компетенцій або, навпаки, «провали» у контрольних ланцюгах. Друга проблема пов'язана з недоліками нормативної бази, яка не завжди послідовно визначає принципи організації контролю й інституційні межі діяльності окремих органів. Третя — недостатній системний підхід і слабка координація між контролюючими структурами, що призводить до фрагментарних перевірок без єдиних пріоритетів.

В умовах підвищених суспільних очікувань та політичної чутливості такі недоліки створюють додаткові загрози для економічної безпеки, оскільки формують сприятливе середовище для зловживань та неефективного використання публічних фінансів [21, с. 54]. З огляду на це, існує необхідність створення цілісної вертикалі державного фінансового контролю, що дозволить ліквідувати неузгодженість і дублювання функцій, підвищити раціональність організації контролю та забезпечити реальну протидію правопорушенням у бюджетній сфері. Відповідно оптимізація системи суб'єктів контролю має здійснюватися з урахуванням кількох принципових положень:

- реформування повинно бути комплексним і спрямованим на реконструкцію організаційної структури суб'єктів, а не на фрагментарні зміни;

- зміни мають бути пролонгованими в часі, а реструктуризація системи не може бути короткостроковою із заздалегідь запрограмованими результатами;
- вдосконалення повинно здійснюватися синхронно зі зміною функцій управлінських ланцюгів у відповідних частинах контролю;
- необхідним є періодичне оцінювання ефекту реформ, тобто аналіз дієвості системи та за потреби – уточнення концепції залежно від соціально-економічних умов;
- реформування має враховувати контекст воєнного стану і перспективи повоєнного відновлення.

Висновки. Система суб'єктів державного фінансового контролю у сфері обігу бюджетних коштів в Україні є багаторівневою та функціонально різномірною, що обумовлює потребу її узгодженої організації і чіткого нормативного закріплення. Відсутність законодавчого визначення поняття «суб'єкти державного фінансового контролю» та єдиного підходу до його тлумачення ускладнює інституційну побудову контролю. Доцільним є розуміння суб'єктів державного фінансового контролю у сфері обігу бюджетних коштів як органів державної влади та спеціально створених ними органів, діяльність яких спрямована на забезпечення законності, раціональності та ефективності управління бюджетними ресурсами у формах, визначених законодавством. Така дефініція коректно поєднує компетенційний і цільовий виміри контролю.

Найбільш прикладною для характеристики інституційної системи є класифікація суб'єктів на загальної та спеціальної компетенції. Суб'єкти загальної компетенції здійснюють контроль у межах конституційних і управлінських функцій, а суб'єкти спеціальної компетенції реалізують контрольні та наглядові процедури щодо бюджетного обігу. Ключовими проблемами системи є відсутність чіткого розподілу функцій і відповідальності між суб'єктами, недоліки нормативної основи, слабкість координації контрольних заходів, а також кадрові й ресурсні обмеження. Це знижує ефективність контролю, провокує дублювання повноважень і підвищує ризики зловживань у бюджетній сфері.

Удосконалення системи суб'єктів державного фінансового контролю має здійснюватися шляхом формування цілісної вертикалі контролю, синхронного реформування контрольних і управлінських ланцюгів, поступовості змін, регулярного оцінювання результативності та врахування викликів воєнного стану й повоєнного відновлення. Реалізація цих підходів забезпечить нейтралізацію загроз фінансовій безпеці України, підвищення бюджетної дисципліни і зростання надходжень до державного бюджету.

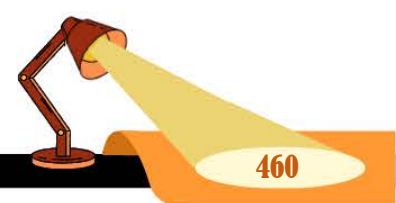
Література:

1. Гребень С. Є. Види, форми та методи державного фінансового контролю: сутність та принципові відмінності. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 22. С. 103-108.
2. Дика О. С., Біляченко М. В., Левицький Я. Ю. Суб'єктний склад системи державного фінансового контролю в забезпеченні бюджетної безпеки. *Економіка, управління та адміністрування*. 2025. № 1 (111). С. 199-211.

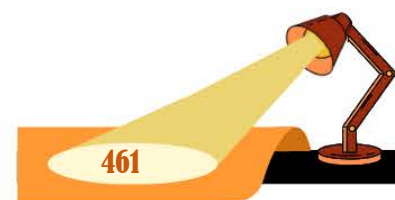
3. Стефанюк І. Б. Методологічні засади функціонування системи державного внутрішнього фінансового контролю в Україні. *Фінанси України*. 2011. № 6. С. 84-102.
4. Савченко Л. А. Правові основи фінансового контролю : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 504 с.
5. Романів Є. М., Цхай Д. О. Оптимізація державного фінансового контролю за ефективністю використання коштів у бюджетних установах. *Молодий вчений*. 2021. № 10 (98). С. 172-177.
6. Чумакова І. Ю., Шульга Н. В. Державний фінансовий контроль: підручник / за заг. ред. О. А. Петрик. К. : КНЕУ, 2013. 412 с.
7. Прасюк В. М. Суб'єкти державного фінансового контролю та їх правовий статус. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2019. № 6. Vol. 1. P. 179-183. URL: http://www.vjhr.sk/archive/2019_6/part_1/29.pdf (дата звернення: 20.11.2025).
8. Піхоцький В. Ф. Система державного фінансового контролю в Україні: концептуальні засади теорії та практики : дис. ... док. економіч. наук : 08.00.08. Львів, 2015. 530 с.
9. Хмельков А. В. Державний фінансовий контроль : навч. посіб. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2013. 549 с.
10. Пустовіт Ю. Ю. Суб'єкти державного фінансового контролю України в умовах євроінтеграції. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2019. № 3 (65). С. 196-203.
11. Клюс Ю. Державний фінансовий контроль : навч. посіб. Київ : Вид-во Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля, 2023. 132 с.
12. Атаманчук Н. І. Органи державного фінансового контролю в Україні: особливості правового забезпечення адміністративно-юрисдикційної діяльності. *Нове українське право*. 2023. Вип. 4. С. 46-51.
13. Репетько О. Організаційна структура суб'єктів державного фінансового контролю в бюджетній сфері України: стан та пріоритети розвитку. *Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України*. 2011. Вип. 2. С. 115-125.
14. Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 року № 375. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-%D0%BF> (дата звернення: 20.11.2025).
15. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 20.11.2025).
16. Про Рахункову палату : Закон України від 02 липня 2015 року № 576-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19#Text> (дата звернення: 20.11.2025).
17. Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 03 лютого 2016 року № 43. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF#Text> (дата звернення: 20.11.2025).
18. Про затвердження Положення про Державну казначейську службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2015 року № 215. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF> (дата звернення: 20.11.2025).
19. Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 227. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 20.11.2025).
20. Про затвердження Положення про Державну службу фінансового моніторингу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 2015 року № 537. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 20.11.2025).
21. Борисенко Л. М. Зарубіжна практика державного фінансового контролю та можливості її імплементації в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 13-14. С. 50-54.

References:

1. Hreben, S. Ye. (2017). Vydy, formy ta metody derzhavnoho finansovoho kontroliu: sutnist ta pryntsyypovi vidminnosti [Types, forms and methods of state financial control: essence and fundamental differences]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: Practice and Experience*, No. 22, 103–108 [in Ukrainian].
2. Dyka, O. S., Biliachenko, M. V., & Levytskyi, Ya. Yu. (2025). Subiektnyi sklad systemy derzhavnoho finansovoho kontroliu v zabezpechenni biudzhethnoi bezpeky [The subject composition of the state financial control system in ensuring budget security]. *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia – Economics, Management and Administration*, No. 1(111), 199–211 [in Ukrainian].
3. Stefaniuk, I. B. (2011). Metodolohichni zasady funktsionuvannia systemy derzhavnoho vnutrishnoho finansovoho kontroliu v Ukraini [Methodological foundations of the functioning of the state internal financial control system in Ukraine]. *Finansy Ukrainy – Finance of Ukraine*, No. 6, 84–102 [in Ukrainian].
4. Savchenko, L. A. (2008). *Pravovi osnovy finansovoho kontroliu* [Legal foundations of financial control]. Kyiv: Yurinkom Inter. 504 p. [in Ukrainian].
5. Romaniv, Ye. M., & Tskhai, D. O. (2021). Optymizatsiia derzhavnoho finansovoho kontroliu za efektyvnistiu vykorystannia koshtiv u biudzhethnykh ustanovakh [Optimization of state financial control over the efficiency of the use of funds in budgetary institutions]. *Molodyi vchenyi – Young Scientist*, No. 10(98), 172–177 [in Ukrainian].
6. Chumakova, I. Yu., & Shulha, N. V. (2013). *Derzhavnyi finansovyi kontrol* [State financial control]. In O. A. Petryk (Ed.). Kyiv: KNEU. 412 p. [in Ukrainian].
7. Prasiuk, V. M. (2019). Subiekty derzhavnoho finansovoho kontroliu ta yikh pravovyi status [Subjects of state financial control and their legal status]. *Visegrad Journal on Human Rights*, No. 6, Vol. 1, 179–183. URL: http://www.vjhr.sk/archive/2019_6/part_1/29.pdf [in Ukrainian].
8. Pikhotskyi, V. F. (2015). *Systema derzhavnoho finansovoho kontroliu v Ukraini: kontseptualni zasady teorii ta praktyky* [The system of state financial control in Ukraine: conceptual foundations of theory and practice] (Doctoral dissertation). Lviv. 530 p. [in Ukrainian].
9. Khmelkov, A. V. (2013). *Derzhavnyi finansovyi kontrol* [State financial control]. Kharkiv: V. N. Karazin Kharkiv National University. 549 p. [in Ukrainian].
10. Pustovit, Yu. Yu. (2019). Subiekty derzhavnoho finansovoho kontroliu Ukrainy v umovakh yevrointehratsii [Subjects of state financial control of Ukraine in the conditions of European integration]. *Derzhava ta rehiony. Serii: Pravo – State and Regions. Series: Law*, No. 3(65), 196–203 [in Ukrainian].
11. Klius, Yu. (2023). *Derzhavnyi finansovyi kontrol* [State financial control]. Kyiv: Publishing House of Volodymyr Dahl East Ukrainian National University. 132 p. [in Ukrainian].
12. Atamanchuk, N. I. (2023). Orhany derzhavnoho finansovoho kontroliu v Ukraini: osoblyvosti pravovoho zabezpechennia administratyvno-yurysdyktsiinoi diialnosti [Bodies of state financial control in Ukraine: features of legal support of administrative-jurisdictional activity]. *Nove ukrainske pravo – New Ukrainian Law*, Issue 4, 46–51 [in Ukrainian].
13. Repetko, O. (2011). Orhanizatsiina struktura subiektiv derzhavnoho finansovoho kontroliu v biudzhethnii sferi Ukrainy: stan ta priorytety rozvytku [Organizational structure of subjects of state financial control in the budgetary sphere of Ukraine: state and development priorities]. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezydentovi Ukrainy – Collection of Scientific Works of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine*, Issue 2, 115–125 [in Ukrainian].
14. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Ministerstvo finansiv Ukrainy: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 20 serpnia 2014 roku No. 375 [On Approval of the Regulation on the Ministry of Finance of Ukraine: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of 20 August 2014 No. 375]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-%D0%BF> [in Ukrainian].

15. Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 21 travnia 1997 roku No. 280/97-VR [On Local Self-Government in Ukraine: Law of Ukraine of 21 May 1997 No. 280/97-VR]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].

16. Pro Rakhunkovu palatu: Zakon Ukrainy vid 02 lypnia 2015 roku No. 576-VIII [On the Accounting Chamber: Law of Ukraine of 2 July 2015 No. 576-VIII]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19#Text> [in Ukrainian].

17. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Derzhavnu audytorsku sluzhbu Ukrainy: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 03 liutoho 2016 roku No. 43 [On Approval of the Regulation on the State Audit Service of Ukraine: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of 3 February 2016 No. 43]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

18. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Derzhavnu kaznacheisku sluzhbu Ukrainy: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 15 kvitnia 2015 roku No. 215 [On Approval of the Regulation on the State Treasury Service of Ukraine: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of 15 April 2015 No. 215]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF> [in Ukrainian].

19. Pro zatverdzhennia polozhen pro Derzhavnu podatkovu sluzhbu Ukrainy ta Derzhavnu mytnu sluzhbu Ukrainy: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 06 bereznia 2019 roku No. 227 [On Approval of Regulations on the State Tax Service of Ukraine and the State Customs Service of Ukraine: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of 6 March 2019 No. 227]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

20. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Derzhavnu sluzhbu finansovoho monitorynhu Ukrainy: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 29 lypnia 2015 roku No. 537 [On Approval of the Regulation on the State Financial Monitoring Service of Ukraine: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of 29 July 2015 No. 537]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-2015-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

21. Borysenko, L. M. (2020). Zarubizhna praktyka derzhavnoho finansovoho kontroliu ta mozhlyvosti yii implementatsii v Ukraini [Foreign practice of state financial control and possibilities of its implementation in Ukraine]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: Practice and Experience*, No. 13–14, 50–54 [in Ukrainian].

